ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 25ης Μαΐου 2000 *

Στην υπόθεση C-273/98,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesfinanzhof (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Hans-Josef Schlebusch

και

Hauptzollamt Trier,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3α, παράγραφος 3, πρώτη φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991 (ΕΕ L 150, σ. 35),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch (εισηγητή) και Β. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς,
γραμματέας: R. Grass,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο H.-J. Schlebusch, εκπροσωπούμενος από τον J. Lukanow, δικηγόρο Eurskirchen,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. Niejahr, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Φεβρουαρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 14ης Μαΐου 1998, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Ιουλίου 1998, το Bundesfinanzhof υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 3α, παράγραφος 3, πρώτη φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991 (ΕΕ L 150, σ. 35) (στο εξής: επίμαχη διάταξη).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του H.-J. Schlebusch, παραγωγού γάλακτος κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, και του Hauptzollamt Trier (στο εξής: HZA), αναφορικά με την οριστική χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς πέραν της αρχικής ποσότητας αναφοράς.

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Λόγω των πλεονασμάτων που χαρακτήριζαν τη γαλακτοκομική παραγωγή στην Κοινότητα, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1078/77, της 17ης Μαΐου 1977, περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (ΑΒl. L 131, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός προέβλεπε, για τη μη εμπορία ή για τη μετατροπή, την καταβολή πριμοδοτήσεως στους παραγωγούς εκείνους οι οποίοι αναλάμβαναν, αντιστοίχως, την υποχρέωση να μη διαθέσουν στο εμπόριο γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα κατά τη διάρκεια μιας πενταετούς περιόδου μη εμπορίας ή να μη διαθέσουν στο εμπόριο γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα και να μετατρέψουν την αγέλη τους βοοειδών γαλακτοπαραγωγής σε αγέλη βοοειδών κρεατοπαραγωγής κατά τη διάρκεια περιόδου μετατροπής τεσσάρων ετών.

4 Επειδή το 1983 η γαλακτοκομική παραγωγή ήταν και πάλι πλεονασματική, επιβλήθηκε συμπληρωματική εισφορά επί των ποσοτήτων γάλακτος που παραδίδονται καθ' υπέρβαση μιας ποσότητας αναφοράς καθοριζομένης, για κάθε παραγωγό ή αγοραστή, εντός των ορίων μιας συνολικής εγγυημένης για κάθε κράτος μέλος ποσότητας, με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10). Η ποσότητα αναφοράς που απαλλάσσεται από τη συμπληρωματική εισφορά είναι, κατά τον κανονισμό 857/84, ίση προς την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος, που είτε παραδίδεται από τον παραγωγό είτε αγοράζεται από επιχείρηση επεξεργασίας γάλακτος, κατά την επιλογή του κράτους μέλους, στη διάρκεια του έτους αναφοράς. Το έτος αναφοράς επελέγη για κάθε ένα από τα κράτη μέλη μεταξύ των ετών 1981 και 1983.

5 Κατόπιν εκδόσεως των αποφάσεων της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321), και 170/86, Von Deetzen I (Συλλογή 1988, σ. 2355), το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, της 20ής Μαρτίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2). Με τον κανονισμό αυτό προστέθηκε στον κανονισμό 857/84 το νέο άρθρο 3α, το οποίο επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς εκείνους οι οποίοι καλούνται συνήθως παραγωγοί Slom και οι οποίοι, προς εκτέλεση υποχρεώσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που επέλεξε το οικείο κράτος μέλος (σύστημα Slom I).

6 Κατόπιν εκδόσεως των αποφάσεων της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), και C-217/89, Pastätter (Συλλογή 1990, σ. I-4585), με τις οποίες κρίθηκαν ανίσχυρες ορισμένες διατάξεις του άρθρου 3α του κανονισμού 857/84, όπως είχε τροποποιηθεί με τον κανονισμό 764/89, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1639/91, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις αυτές (σύστημα Slom II).

7 Το άρθρο 3α του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, έχει ως εξής:

«1. Ο παραγωγός που αναφέρεται στο άρθρο 12, στοιχείο γ', τρίτο εδάφιο:

— του οποίου η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση της δέσμευσης που αναλαμβάνει δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, λήγει, υπό την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου, μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1983, ή μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1983 στα κράτη μέλη στα οποία η συλλογή γάλακτος των μηνών από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο είναι τουλάχιστον διπλάσια από τη συλλογή των μηνών από τον Οκτώβριο έως τον Μάρτιο του επομένου έτους,

— που, όταν πρόκειται για τον αποδέκτη της πριμοδότησης, δεν έχει λάβει ποσότητα αναφοράς δυνάμει του άρθρου 2 ή/και του άρθρου 6 του παρόντος κανονισμού,

λαμβάνει προσωρινά, κατόπιν αιτήσεώς του που υποβάλλει εντός προθεσμίας τριών μηνών από τις 29 Μαρτίου 1989, ειδική ποσότητα αναφοράς (...)

(...)

2. (...)

3. Αν, εντός διετούς προθεσμίας, η οποία αρχίζει από τις 29 Μαρτίου 1989, ή, στην περίπτωση που αναφέρεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1, από την 1η

Ιουλίου 1991, και υπό την επιφύλαξη ότι θα παραταθεί το καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς, ο παραγωγός μπορεί να αποδείξει, κατά τρόπο ικανοποιητικό για την αρμόδια αρχή, ότι έχει πράγματι ξαναρχίσει να κάνει άμεσες πωλήσεις ή/και παραδόσεις και ότι αυτές οι άμεσες πωλήσεις ή/και αυτές οι παραδόσεις έχουν φθάσει κατά τη διάρκεια του τελευταίου δωδεκαμήνου σε επίπεδο ίσο ή ανώτερο από το 80 % της προσωρινής ποσότητας αναφοράς, τότε του χορηγείται οριστικά η ειδική ποσότητα αναφοράς. (...)

4. Το τμήμα της ειδικής ποσότητας αναφοράς που δεν προορίζεται να χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια περιόδου δώδεκα μηνών δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσωρινής παραχώρησης που αναφέρεται στο άρθρο 5γ, παράγραφος 1α, του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68.

(...)»

8 Ο κανονισμός 857/84 καταργήθηκε από 1ης Απριλίου 1993 με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1), ο οποίος παρέτεινε για επτά έτη, τροποποιώντας το, το σύστημα συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος.

9 Το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 3950/92 επανέλαβε ουσιαστικώς τη ρύθμιση του άρθρου 3α, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως είχε τροποποιηθεί με τον κανονισμό 1639/91. Συνεπώς, παραγωγός ο οποίος είχε λάβει προσωρινώς ειδική ατομική ποσότητα αναφοράς δυνάμει του άρθρου 3α, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, λαμβάνει οριστικώς την ειδική αυτή ποσότητα αναφοράς, εφόσον είναι σε θέση να αποδείξει πριν από την 1η Ιουλίου 1993, κατά τρόπο που να ικανοποιεί την αρμόδια αρχή, ότι πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που προβλέπει το άρθρο 3α, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91.

10 Με την απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-264/90, Wehrs (Συλλογή 1992, σ. I-6285), το Δικαστήριο έκρινε ανίσχυρο τον κοινώς αποκαλούμενο κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως του άρθρου 3α, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89. Ο κανόνας αυτός, ο οποίος επίσης τέθηκε με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, απέκλεισε τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς σε όσους έχει μεταβιβαστεί δικαίωμα επί πριμοδοτήσεως για μη εμπορία ή μετατροπή που έχει χορηγηθεί δυνάμει του κανονισμού 1078/77, οι οποίοι έχουν λάβει ποσότητα αναφοράς βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84.

11 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως Wehrs, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2055/93, της 19ης Ιουλίου 1993, για τη χορήγηση μιας ειδικής ποσότητας αναφοράς σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 187, σ. 8). Ο κανονισμός 2055/93, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1ης Αυγούστου 1993, παρέχει τη δυνατότητα στους παραγωγούς εκείνους, οι οποίοι είχαν αναλάβει υποχρέωση μη εμπορίας ή μετατροπής δυνάμει του κανονισμού 1078/77 και οι οποίοι — λόγω του κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως — δεν είχαν μέχρι τότε δικαίωμα για ειδική ποσότητα αναφοράς, να λάβουν μια τέτοια ποσότητα πέραν της αρχικής ποσότητας αναφοράς (σύστημα Slom III).

12 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 2055/93 ορίζει:

«Ο παραγωγός, κατά την έννοια του άρθρου 9, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92, ο οποίος:

— είτε (...)

— είτε απέκτησε μέρος μιας εκμετάλλευσης, η οποία υπόκειται στις ίδιες διατάξεις και για την οποία δεν έχει χορηγηθεί ποσότητα αναφοράς δυνάμει του άρθρου 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84,

λαμβάνει, κατόπιν αιτήσεώς του, ειδική ποσότητα αναφοράς, εφόσον:

— (...)

— (...)

— (...)

— αποδεικνύει προς υποστήριξη της αιτήσεώς του, με κριτήρια που θα καθοριστούν, ότι είναι σε θέση να αυξήσει την παραγωγή στην εκμετάλλευσή του μέχρι την αιτούμενη ειδική ποσότητα αναφοράς.»

Τα πραγματικά περιστατικά και το προδικαστικό ερώτημα

13 Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών ο H.-J. Schlebusch ήταν παραγωγός γάλακτος. Την 1η Απριλίου 1991 διέθετε αρχική ποσότητα αναφοράς 50 704 χιλιογράμμων γάλακτος.

14 Μετά την εκ μέρους του μίσθωση εκτάσεων υποκειμένων στο σύστημα της μη εμπορίας, του χορηγήθηκε, τον Οκτώβριο του 1991, ειδική προσωρινή ποσότητα αναφοράς 20 380 χιλιογράμμων, δυνάμει του συστήματος Slom II.

15 Μόλις έλαβε την ειδική αυτή ποσότητα αναφοράς ο H.-J. Schlebusch εκμίσθωσε την αρχική ποσότητα αναφοράς και παρήγαγε, από τον Απρίλιο του 1992 έως τον Φεβρουάριο του 1993, 14 272 χιλιόγραμμα γάλακτος βάσει μόνον της ειδικής ποσότητας αναφοράς που του είχε χορηγηθεί προσωρινώς.

16 Στη συνέχεια ο H.-J. Schlebusch διέκοψε κάθε παράδοση γάλακτος.

17 Με απόφαση που έλαβε, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχει η δικογραφία της κύριας δίκης, στις 6 Ιουλίου 1994, το HZA αρνήθηκε να χορηγήσει οριστικώς στον H.-J. Schlebusch την ειδική ποσότητα αναφοράς με το αιτιολογικό ότι δεν παρέδωσε γάλα βάσει της ποσότητας αναφοράς που του είχε προσωρινώς χορηγηθεί (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Το HZA έκρινε, πράγματι, ότι η απαγόρευση της εκμισθώσεως της προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς που επιβάλλεται με το άρθρο 3α, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, θα μπορούσε να καταστρατηγηθεί αν ο δικαιούχος της προσωρινής αυτής ποσότητας μπορούσε να εκμισθώσει την αρχική ποσότητα αναφοράς που διέθετε βάσει άλλης ρυθμίσεως.

18 Αφού το Finanzgericht Rheinland-Pfalz απέρριψε την προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο H.-J. Schlebusch άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesfinanzhof. Το δικαστήριο αυτό αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 3α, παράγραφος 3, πρώτη φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, την έννοια ότι πρέπει

επίσης να χορηγηθεί οριστική ειδική ποσότητα αναφοράς σε παραγωγό ακόμα και όταν αυτός δεν χρησιμοποίησε, κατά τη χρονική περίοδο που προβλέπει η διάταξη αυτή, την προσωρινώς χορηγηθείσα ειδική ποσότητα αναφοράς προς αντίστοιχη αύξηση της γαλακτοκομικής του παραγωγής, αλλά παραχώρησε προσωρινώς σε άλλη γεωργική εκμετάλλευση το δικαίωμα χρήσεως του μέρους εκείνου της γαλακτοκομικής του ποσοστώσεως που αντιστοιχεί στην αρχική ποσότητα αναφοράς που διέθετε η εκμετάλλευσή του, πέραν της προσωρινώς χορηγηθείσας ειδικής ποσότητας αναφοράς;»

Επί της εφαρμοστέας νομοθεσίας

19 Η Επιτροπή φρονεί ότι το προδικαστικό ερώτημα έπρεπε να αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτη φράση, του κανονισμού 3950/92 και όχι στην επίμαχη διάταξη, διότι, κατά την άποψή της, η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη στις 6 Ιουλίου 1994, δηλαδή σε ημερομηνία κατά την οποία ήδη είχε τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός 3950/92.

20 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, καίτοι ούτε το αιτούν δικαστήριο στη διάταξή του ούτε ο H.-J. Schlebusch στις γραπτές παρατηρήσεις του αναφέρουν την ημερομηνία κατά την οποία το HZA έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση, από τη δικογραφία της κύριας δίκης προκύπτει ότι η ημερομηνία αυτή είναι η 6η Ιουλίου 1994. Πράγματι, το Finanzgericht Rheinland-Pfalz την ανέφερε στην απόφασή του, η οποία, εξάλλου, εκδόθηκε βάσει του κανονισμού 3950/92.

21 Κατά συνέπεια, με πλήρη επίγνωση το Bundesfinanzhof, το οποίο δεν μπορούσε να αγνοεί την ημερομηνία της προσβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία της επίμαχης διατάξεως.

22 Επιβάλλεται σχετικώς να υπομνηστεί ότι δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο αλλά στο εθνικό δικαστήριο να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά που προκάλεσαν τη

διαφορά και να συναγάγει εξ αυτών τα αναγκαία συμπεράσματα για την απόφαση που καλείται να εκδώσει (βλ., π.χ., απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1991, C-435/97, WWF κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-5613, σκέψη 32). Ομοίως, δεν απόκειται στο Δικαστήριο να εκτιμά την καταλληλότητα των ερωτημάτων που του υποβάλλονται από το εθνικό δικαστήριο (βλ., π.χ., απόφαση της 16ης Απριλίου 1991, C-347/89, Eurim-Pharm, Συλλογή 1991, σ. I-1747, σκέψη 16).

23 Πρέπει να προστεθεί, όπως το διαπίστωσε η Επιτροπή και το υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 17 και 18 των προτάσεών του, ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, και το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 3950/92 έχουν το αυτό περιεχόμενο.

24 Συνεπώς, δεν υφίσταται κανένα στοιχείο που να εμποδίζει το Δικαστήριο να νοήσει το ερώτημα που του υπέβαλε το Bundesfinanzhof ως αναφερόμενο στην επίμαχη διάταξη.

Επί της ερμηνείας του άρθρου 3α, παράγραφος 3, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91

25 Κατά το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, δεν μπορεί να χορηγηθεί προσωρινή ειδική ποσότητα αναφοράς στην περίπτωση κατά την οποία, πέραν των άλλων προϋποθέσεων, ο αιτών ήταν ήδη δικαιούχος αρχικής ποσότητας αναφοράς για την ίδια εκμετάλλευση. Συνεπώς, ένας γαλακτοπαραγωγός δεν μπορούσε, κατά το κοινοτικό δίκαιο, να λάβει νομίμως ειδική ποσότητα αναφοράς πέραν της αρχικής ποσότητας αναφοράς.

26 Χορηγούμενη συνεπώς μόνο στους παραγωγούς Slom οι οποίοι δεν είχαν προηγουμένως λάβει αρχική ποσότητα αναφοράς και, εκ του λόγου αυτού, δεν είχαν παραγωγή, η ειδική ποσότητα αναφοράς δεν μπορεί να χορηγηθεί οριστικώς παρά

μόνον υπό την προϋπόθεση ότι ο παραγωγός Slom μπορεί να αποδείξει επανάληψη της παραγωγής τουλάχιστον κατά 80 %, κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών. Συνεπώς, η προϋπόθεση αυτή τέθηκε υπό το πρίσμα και προς συμμόρφωση προς τον κανόνα απαγορεύσεως της σωρεύσεως.

27 Συνεπώς, από το γράμμα της επίμαχης διατάξεως δεν μπορούσε να συναχθεί ποιες ήταν, κατά τον χρόνο των περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, οι προϋποθέσεις που έπρεπε να τηρηθούν για την οριστική χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς σε περιπτώσεις, όπως αυτή της κύριας δίκης, που χαρακτηρίζονται από τη σώρευση αρχικής και ειδικής ποσότητας αναφοράς, δεδομένου ότι η σώρευση αυτή ήταν ασυμβίβαστη με την ισχύουσα τότε κοινοτική ρύθμιση.

28 Η ερμηνεία αυτή της επίμαχης διατάξεως δεν επηρεάζεται από την προαναφερθείσα απόφαση Wehrs. Πράγματι, προκειμένου για ένα περίπλοκο σύστημα, όπως αυτό των ποσοτήτων αναφοράς, το σχετικό με την υπόθεση της κύριας δίκης νομικό πλαίσιο, όπως ίσχυε μετά την κήρυξη του ανισχύρου του κανόνα της απαγορεύσεως της σωρεύσεως με την απόφαση Wehrs και πριν από την έκδοση του κανονισμού 2055/93, δεν επέτρεπε, από μόνο του, δηλαδή χωρίς την αναμόρφωση του συστήματος, να χορηγηθεί ειδική ποσότητα αναφοράς σε παραγωγό (βλ. απόφαση της 6ης Ιουνίου 1996, C-127/94, Ecroyd, Συλλογή 1996, σ. I-2731, σκέψη 59).

29 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το γράμμα της επίμαχης διατάξεως δεν αφορούσε την κατάσταση η οποία αποτελεί αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης.

Επί της αρχής που διέπει τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς

30 Για πρώτη φορά από της θέσεως σε ισχύ του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, ο κανονισμός 2055/93, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η

Αυγούστου 1993, επιτρέπει με το άρθρο του 1, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς πλέον της αρχικής ποσότητας αναφοράς. Μεταξύ των απαιτουμένων προϋποθέσεων περιλαμβάνεται η υποχρέωση του παραγωγού να αποδείξει ότι μπορεί να αυξήσει την παραγωγή του στην εκμετάλλευσή του μέχρι του ύψους της αιτουμένης ειδικής ποσότητας αναφοράς. Κατά συνέπεια, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, ο παραγωγός πρέπει να μπορεί να παραγάγει ο ίδιος όλες τις ποσότητες γάλακτος που του χορηγήθηκαν δυνάμει σωρευθεισών ποσοτήτων αναφοράς.

31 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 2055/93, καίτοι δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, παρέχει τις ακριβέστερες ενδείξεις βάσει των οποίων μπορεί να δοθεί απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα. Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, να εξεταστεί αν η προϋπόθεση που προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 1, τελευταία περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού αποτελεί έκφραση μιας γενικής αρχής διέπουσας το σύστημα της οριστικής χορηγήσεως ειδικών ποσοτήτων αναφοράς, ακόμη και πριν από την κατάργηση του κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως.

32 Από την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2055/93 προκύπτει ότι η προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 1, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, κατά την οποία ο παραγωγός Slom πρέπει να αποδείξει, προκειμένου να του χορηγηθεί ειδική ποσότητα αναφοράς, ότι έχει τη δυνατότητα να αυξήσει στην εκμετάλλευσή του την παραγωγή του μέχρι του ύψους της αιτουμένης ειδικής ποσότητας αναφοράς αποτελεί αναγκαία προσαρμογή των προϋποθέσεων που θέτει η επίμαχη διάταξη.

33 Πράγματι, οι προϋποθέσεις αυτές στηρίζονται κυρίως στο γεγονός ότι ο παραγωγός ή ο παραχωρησιούχος πριμοδοτήσεως χορηγηθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, ο οποίος ζητεί τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, πρέπει πράγματι να επαναλάβει τη δραστηριότητα του γαλακτοπαραγωγού την οποία είχε υποχρεωθεί να διακόψει πλήρως. Κατά συνέπεια, παραχωρησιούχος ο οποίος, όπως ο

H.-J. Schlebusch, είναι παραγωγός γάλακτος εν ενεργεία δεν μπορεί να υπαχθεί, όσον αφορά τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, στις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που προβλέπει η επίμαχη διάταξη.

34 Πριν ακόμη από την έκδοση του κανονισμού 2055/93, προέκυπτε από την τρίτη, την πέμπτη και την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 764/89, ο οποίος εκδόθηκε προς συμμόρφωση με την προαναφερθείσα νομολογία Mulder και Von Deetzen I, καθώς και από την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1639/91, ότι η χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς απέβλεπε στο να παράσχει τη δυνατότητα σε εκείνον προς τον οποίο εχορηγείτο να παραγάγει πράγματι και προσωπικώς τις χορηγηθείσες ποσότητες γάλακτος και, κατά συνέπεια, να ασκήσει τη δραστηριότητα του γαλακτοπαραγωγού. Εξάλλου, προς διασφάλιση αυτού του σκοπού το άρθρο 3α, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1639/91, απαγόρευε κάθε παραχώρηση, έστω μερική και προσωρινή.

35 Πράγματι, δεδομένου ότι, πέραν των λοιπών προϋποθέσεων που επιβλήθηκαν, η προαναφερθείσα απόφαση Mulder παρέσχε το δικαίωμα στους παραγωγούς Slom να λάβουν ειδική ποσότητα αναφοράς μόνον εφόσον θα μπορούσαν νομίμως να προσδοκούν ότι θα ασκήσουν δραστηριότητα παραγωγού γάλακτος επίσης υπό το καθεστώς της συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, δεν μπορεί, χωρίς παραβίαση του συγκεκριμένου και περιορισμένου σκοπού αυτής της αποφάσεως, να χορηγηθεί οριστικώς μια τέτοια ποσότητα αναφοράς σε παραγωγό Slom ο οποίος δεν έχει την πρόθεση ή την ικανότητα να παραγάγει ο ίδιος τις χορηγηθείσες ποσότητες.

36 Στην περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος αρχικής ποσότητας αναφοράς ζητεί, πέραν της πρώτης αυτής ποσότητας, τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, ο περιορισμένος χαρακτήρας του σκοπού στον οποίο αναφέρεται η προηγούμενη

σκέψη θα μπορούσε να θιγεί αν ένας τέτοιος παραγωγός γάλακτος μπορούσε να χρησιμοποιήσει τη δεύτερη αυτή ποσότητα κατά τρόπο άλλο πλην της αυξήσεως της υφισταμένης παραγωγής του.

37 Αυτό θα συνέβαινε ιδίως στην περίπτωση που παραγωγός, όπως ο H.-J. Schlebusch, εκμισθώνει την αρχική του ποσότητα αναφοράς, αφού έλαβε επιπλέον ειδική ποσότητα αναφοράς, αντί να αυξήσει ο ίδιος την υφιστάμενη στην εκμετάλλευσή του παραγωγή.

38 Η ερμηνεία αυτή των ειδικών ποσοτήτων αναφοράς συμφωνεί με πάγια νομολογία, κατά την οποία οι παραγωγοί Slom δεν μπορούν να προσδοκούν ότι θα τους παρασχεθεί εμπορικό πλεονέκτημα υπό μορφή ειδικής ποσότητας αναφοράς μη σχετιζόμενο με την επαγγελματική τους δραστηριότητα (βλ. π.χ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1991, C-44/89, Von Deetzen II, Συλλογή 1991, σ. I-5119, σκέψη 21). Πράγματι, θα παρεχόταν στον επιχειρηματία ένα τέτοιο πλεονέκτημα, έστω και έμμεσα, αν, στην περίπτωση σωρεύσεως μιας αρχικής ποσότητας αναφοράς και μιας ειδικής ποσότητας αναφοράς, είχε τη δυνατότητα να παραγάγει ο ίδιος μόνον την ειδική ποσότητα αναφοράς, ιδίως όταν η ποσότητα αυτή δεν μπορεί να διασφαλίσει, από μόνη της, τη βιωσιμότητα της εκμεταλλεύσεως, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, όπως τόνισε ο ίδιος ο H.-J. Schlebusch.

39 Δεδομένου ότι η ερμηνεία αυτή συνάδει προφανώς προς τον επιδιωκόμενο με το σύστημα της συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος σκοπό, δηλαδή τη μείωση της ανισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζητήσεως γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και των διαρθρωτικών πλεονασμάτων που προκύπτουν, παραγωγός ο οποίος έλαβε, κατά παράβαση του συστήματος Slom II, ειδική προσωρινή ποσότητα αναφοράς δεν μπορεί νομίμως να προσδοκά όφελος το

οποίο θα έπρεπε να θεωρηθεί αδικαιολόγητο καθόσον θα χρησιμοποιούσε την ποσότητα αυτή προς επιδίωξη άλλων σκοπών πλην της αυξήσεως της υφισταμένης παραγωγής του.

40 Από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των αρχών που διέπουν το σύστημα της χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς, υπό την έννοια ότι παραγωγός ο οποίος διαθέτει αρχική ποσότητα αναφοράς και λαμβάνει προσωρινώς επιπλέον ειδική ποσότητα αναφοράς δεν μπορεί να λάβει οριστικώς την ειδική αυτή ποσότητα αναφοράς, πέραν των λοιπών επιβαλλομένων προϋποθέσεων, στην περίπτωση κατά την οποία δεν τη χρησιμοποίησε ο ίδιος προς αύξηση της υφισταμένης στην εκμετάλλευσή του γαλακτοκομικής παραγωγής. Αυτό συμβαίνει όταν ένας τέτοιος παραγωγός εκμισθώνει την αρχική του ποσότητα αναφοράς και παράγει γάλα μόνο βάσει της προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 14ης Μαΐου 1998 το Bundesfinanzhof, αποφαίνεται:

Το άρθρο 3α, παράγραφος 3, πρώτη φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991, πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των αρχών που διέπουν το σύστημα της χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς, υπό την έννοια ότι παραγωγός ο οποίος διαθέτει αρχική ποσότητα αναφοράς και λαμβάνει προσωρινώς επιπλέον ειδική ποσότητα αναφοράς δεν μπορεί να λάβει οριστικώς την ειδική αυτή ποσότητα αναφοράς, πέραν των λοιπών επιβαλλομένων προϋποθέσεων, στην περίπτωση κατά την οποία δεν τη χρησιμοποίησε ο ίδιος προς αύξηση της υφισταμένης στην εκμετάλλευσή του γαλακτοκομικής παραγωγής. Αυτό συμβαίνει όταν ένας τέτοιος παραγωγός εκμισθώνει την αρχική του ποσότητα αναφοράς και παράγει γάλα μόνο βάσει της προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς.

Schintgen Hirsch Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Μαΐου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

R. Schintgen